

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร :
การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ดีสำหรับคอกสุนัข
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ดีสำหรับคอกสุนัข เป็นมาตรฐานทั่วไป ตามพระราชบัญญัติ มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมติคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงออกประกาศกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ดีสำหรับคอกสุนัข มาตรฐานเลขที่ มกษ. 6411-2562 ไว้เป็นมาตรฐานทั่วไป ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้ ทั้งนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ประภัตร โพธสุธน

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรฐานสินค้าเกษตร

การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ดีสำหรับคอกสุนัข

1. ขอบข่าย

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ ครอบคลุมข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ดีสำหรับคอกสุนัข
เชิงพาณิชย์ ครอบคลุมตั้งแต่องค์ประกอบคอกสุนัข การจัดการคอกสุนัข บุคลากร การจัดการเลี้ยงและ/
หรือเพาะพันธุ์ สุขภาพสุนัข การขนส่งและเคลื่อนย้ายสุนัข การบันทึกข้อมูล โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์
สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สุนัขมีสุขภาพและคุณภาพดี

2. นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 สุนัข (dog) หมายถึง สัตว์ที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Canis familiaris*

2.2 คอกสุนัข (kennel) หมายถึง สถานที่เลี้ยงและ/หรือเพาะพันธุ์สุนัข ซึ่งครอบคลุมโรงเรือน สถานที่เก็บ
อาหารสัตว์ สถานที่เก็บอุปกรณ์และสารเคมี

2.3 โรงเรือนสุนัข (dog house) หมายถึง อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับใช้เลี้ยงและ/หรือเพาะพันธุ์สุนัข

2.4 กรง (cage) หมายถึง กรงที่ใช้เลี้ยง หรือพักสุนัข ตามวัตถุประสงค์ของผู้เลี้ยงและ/หรือเพาะพันธุ์สุนัข

3. ข้อกำหนด

ข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ดีสำหรับคอกสุนัข ให้เป็นไปตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 รายการข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ดีสำหรับคอกสุนัข

รายการ	ข้อกำหนด
1. ลักษณะคอกสุนัข	
1.1 สถานที่ตั้งและผังคอกสุนัข	1.1.1 ได้รับการยินยอมจากหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น
	1.1.2 ตั้งอยู่ในพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเพาะเลี้ยง ไม่มีความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์ หรือมีมาตรการจัดการความเสี่ยง
	1.1.3 มีแหล่งน้ำที่เหมาะสมและเพียงพอในการเลี้ยงสุนัข
	1.1.4 มีขนาดเพียงพอและเหมาะสมในการเลี้ยงสุนัข ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพสุนัขและสิ่งแวดล้อม
	1.1.5 มีการวางผังที่ดี จัดพื้นที่เป็นสัดส่วนและเหมาะสมตามวัตถุประสงค์
1.2 โรงเรือนหรือกรง	1.2.1 สร้างด้วยวัสดุที่แข็งแรงและคงทน ง่ายต่อการทำความสะอาด และบำรุงรักษา มีการระบายอากาศที่ดี และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อคน และสุนัข
	1.2.2 สามารถป้องกันสัตว์อื่น ๆ ไม่ให้เข้าสู่บริเวณโรงเรือนหรือพื้นที่เลี้ยงได้ และสามารถป้องกันไม่ให้สุนัขหลบหนีได้
	1.2.3 จัดให้มีบริเวณเลี้ยงและที่นอน ที่แห้งสะอาด เหมาะสม และมีพื้นที่เพียงพอต่อจำนวนสุนัขที่เลี้ยง
2. การจัดการคอกสุนัข	
2.1 คู่มือการจัดการคอกสุนัข	2.1.1 มีคู่มือการจัดการคอกสุนัขที่แสดงรายละเอียดการปฏิบัติงานที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการคอกสุนัข การเลี้ยง การจัดการอาหารและน้ำ การจัดการด้านสุขภาพ การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

รายการ	ข้อกำหนด
<p>2.2 การจัดการอาหารและน้ำ</p> <p>2.3 การจัดการสุขลักษณะ</p> <p>2.4 การใช้สารเคมี</p>	2.2.1 อาหารและน้ำมีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงสุนัข ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์
	2.2.2 มีการเก็บรักษาอาหารสัตว์ในสภาพที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนและเสื่อมสภาพ
	2.2.3 ภาชนะให้อาหารและน้ำต้องสะอาดและเหมาะสมกับพันธุ์ จำนวน และอายุของสุนัข และอยู่ในตำแหน่งที่สุนัขสามารถเข้าถึงได้
	2.3.1 โรงเรือน อุปกรณ์ และบริเวณโดยรอบต้องสะอาด ถูกสุขลักษณะ
	2.3.2 บำรุงรักษาโรงเรือนและอุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพดี มีความสะอาด และปลอดภัยต่อสุนัขและบุคลากร
	2.4.1 สารเคมี ยาฆ่าเชื้อ หรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในกระบวนการต่างๆ ให้ใช้ตามคำแนะนำในฉลากผลิตภัณฑ์ หรือตามคำแนะนำของสัตวแพทย์
3. บุคลากร	3.1 มีการจัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร โดยคำนึงถึงจำนวน และพันธุ์ของสุนัขที่เลี้ยง
	3.2 มีสัตวแพทย์ให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพสุนัข สุขากิจบาล และการใช้ยาและวัคซีน
	3.3 บุคลากรที่ทำหน้าที่เลี้ยงสุนัขต้องมีความรู้และได้รับการฝึกอบรม เพื่อให้จัดการเลี้ยงสุนัขได้อย่างถูกต้อง
	3.4 บุคลากรต้องมีสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ดี
<p>4. การจัดการเลี้ยงและ/หรือเพาะพันธุ์</p> <p>4.1 การจัดการเลี้ยง</p>	4.1.1 มีการทำเครื่องหมายประจำตัวสุนัข เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงไปถึงข้อมูลประจำตัวสุนัขได้
	4.1.2 จัดให้สุนัขอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและดูแลจัดการสุขอนามัยที่ดี โดยคำนึงถึงความต้องการของสุนัขแต่ละพันธุ์และช่วงอายุ

รายการ	ข้อกำหนด
4.2 การจัดการเพาะพันธุ์	4.2.1 ใช้พ่อแม่พันธุ์ที่มีสุขภาพแข็งแรงและเหมาะสมในการผสมพันธุ์
	4.2.2 ควรจัดให้มีพื้นที่แยกเฉพาะสำหรับการผสมพันธุ์
	4.2.3 ในช่วงท้ายของการตั้งท้องต้องจัดเตรียมพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับแม่สุนัขใกล้คลอด และจัดหาอาหารและน้ำอย่างเพียงพอ
	4.2.4 ต้องมีมาตรการเพื่อควบคุมการคลอดให้ดำเนินไปอย่างปลอดภัย
	4.2.5 ในช่วงระยะให้นม ต้องจัดหาอาหารและน้ำให้เหมาะสมกับความต้องการของแม่สุนัข
	4.2.6 การหย่านมลูกสุนัขควรคำนึงถึงระดับภูมิคุ้มกันของลูกสุนัข และการแยกลูกสุนัขออกจากแม่สุนัขควรคำนึงถึงพฤติกรรมทางสังคม
5. สุขภาพสุนัข 5.1 การป้องกันและควบคุมโรค	<p>5.1.1 มีการสังเกตความเป็นอยู่และสุขภาพของสุนัขทุกวัน หากพบความผิดปกติต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบ หรือปรึกษาสัตวแพทย์ เพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขอย่างทันที่</p> <p>5.1.2 มีการป้องกันและควบคุมโรคโดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสัตวแพทย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์</p> <p>5.1.3 มีมาตรการควบคุมการเข้า-ออกของคน สัตว์และยานพาหนะ</p> <p>5.1.4 มีมาตรการควบคุมสัตว์พาหะนำโรค</p> <p>5.1.5 มีการกักกันโรคสำหรับสุนัขนำเข้าใหม่ และแยกสุนัขป่วยออกจากพื้นที่เลี้ยงสุนัขปกติ</p> <p>5.1.6 กรณีที่เกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาดต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และคำแนะนำของกรมปศุสัตว์</p>
5.2 การบำบัดโรคสัตว์	5.2.1 การบำบัดโรคสัตว์ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และตามข้อกำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9032 เรื่อง ข้อปฏิบัติการควบคุมการใช้ยาสัตว์

รายการ	ข้อกำหนด
6. การขนส่งและเคลื่อนย้าย สุนัข	6.1 พาหนะและกรงที่ใช้ขนส่งต้องแข็งแรง เหมาะสมตามขนาดและอายุ ของสุนัข
	6.2 มีการจัดการในการขนส่งสุนัขต่างพันธุ์ หรือสุนัขที่เข้ากันไม่ได้ เพื่อให้ สุนัขเกิดความเครียดน้อยที่สุด
	6.3 ต้องทำความสะอาดและฆ่าเชื้อพาหนะทุกครั้งหลังการขนส่ง
7. สวัสดิภาพสัตว์	ดูแลและปฏิบัติต่อสุนัขให้มีความเป็นอยู่ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์
8. สิ่งแวดล้อม	กำจัดซาก ขยะ ของเสีย น้ำเสีย โดยวิธีที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งของ กลิ่นและเชื้อโรค
9. การบันทึกข้อมูล	9.1 มีการบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานในขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ และการควบคุมโรค
	9.2 ให้เก็บรักษาบันทึกข้อมูลเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี